

Nieuwsbrief

Grimbergen 21 maart 2026

Het beste bakmeel.

Op 29 maart, de laatste zondag van de maand is het weer maaldag.
Vers meel voor onze bakoven en voor liefhebbers van interaal gemalen bio-baktarwe.
Voor liefhebbers is er meel van champagne barbu, een oude tarwevarieteit met iets minder gluten. Welkom van 14u tot 17u.
Het is ook mogelijk om dan je bestelde broodje af te halen.

Het beste brood van 't Ovenbuur.

Met de bakploeg mutsaarts, stookhout voor de bakoven, aan het binden.

Welkom op de maandelijks bakdag op zaterdag 28 maart.

Er is volkorenbrood met gist en roggebrood beschikbaar. Uitzonderlijk is er geen desembrood vanwege andere verplichtingen in het drukke molenwereldje.

Bestellen kan via oyenbrugmolen@skynet.be.
Afhalen is mogelijk op zaterdag tussen 17u en 18u.

Iedereen is welkom om langs te komen, of om gewoon eens te komen kijken. Wie wil leren bakken, meer wil weten over bakken in een traditionele oven, of overweegt om zich aan te sluiten bij de bakgroep, laat best vooraf iets weten.

Erfgoed hefboom.

Voor de Open Monumentendag in september is het thema bekend: 'In goede handen' – een uitnodiging om stil te staan bij de mensen, kennis en zorg die ons erfgoed beschermen, herstellen en een toekomst geven.

Erfgoed staat nooit los van zijn tijd en context. In 1899 nam Emiel Timmermans het waterwiel van zijn Oyenbrugmolen weg. Hij installeert een Girard-turbine omdat hij zich moest weren tegen de concurrerende stoommachines uit de tijd van de industriële revolutie.

Herbestemmen betekent zorgen dat erfgoed blijft leven. Meer nog: het wordt onsterfelijk omdat het kan ingeschakeld worden om andere maatschappelijk relevante doeleinden te realiseren naast alleen maar het behoud van de erfgoedwaarden.

Met het project van vorig jaar, 'Eeuwige waterwielen als erfgoedhefboom', zijn wij helemaal mee! Sinds 2020 draait het waterwiel non-stop en benut het het volledige debiet van de Maalbeek om groene, duurzame stroom op te wekken: onze 'Maalbeekstroom'.

Deze zomer starten we met een ingrijpende herbestemming: het voormalige karhuis wordt een passieve woning. Warmtepompen worden aangedreven met het overschot aan stroom uit de waterkrachtcentrale, slim gecombineerd met zonnepanelen. De woning wordt verwarmd en gekoeld met geothermie en/of aquathermie.

En wij timmeren en ploegen verder aan het intussen historische concept: 'Oyenbrugmolen en Omgeving'. Sinds 2028 zet dit project zich in om de natuurwaarden in de omgeving van de Oyenbrugmolen te versterken, in harmonie met de erfgoedwaarden van de monumentale watermolen. Dit is één van de doelstellingen van onze vzw Oyenbrugmolen.

Een watermolen heeft een duidelijke band met haar omgeving, in de eerste plaats met de waterloop. Op de juiste plek hebben eeuwen geleden knappe koppen en noeste handen een gebouw opgericht dat met een waterwiel uitgerust werd. Stroomafwaards van het wiel ligt de beek veel hoger dan erachter. In de licht hellende vallei moest de bedding soms over honderde meters hergraven worden. Zo kon het niveau van het water; op de flanken van de vallei, tot bij de molen behouden blijven. Zodra de maalgoot open gaat, valt het water op het waterwiel, dat de molen aandrijft op een natuurlijke krachtbron. De relatie tussen beek en molen is synergetisch: het water laat het wiel draaien, terwijl de molen het water kan stuwen of vasthouden.

Watermolenlandschap.

Een landschap met een watermolen kan best een mooi idilisch plaatje opleveren maar er is veel meer.

De molen, gebouwd uit stevige stenen, met zijn oevers, stuwen, verval en draaiend waterwiel, beïnvloedt de waterloop.

Door het water stroomopwaarts op te houden, zorgt de molen ervoor dat het bovenwater hoger staat. Honderden meters verder op heeft dat een invloed op het grondwaterpeil met een heilzame invloed op de omliggende natuur. Een massa water kan op die manier gebufferd worden en vernat de vallei. Dit creëert een rijkere biodiversiteit in de omgeving goed voor diverse planten en dieren die hier een thuis vinden.

Stroomafwaarts van de molen stroomt het onderwater langzaam verder, met het geloosde water dat een eigen ecologische zone vormt.

Samen vormen deze elementen een unieke biotoop rondom de watermolen, of een watermolenlandschap. Die is voor ieder watermolen anders.

Eeuwige waterwielen als erfgoed hefboom.

Een klimaatrobuuste maatregel tegen verdroging: de Oyenbrugmolen als historisch erfgoed inzetten om de ecologie in de omgeving te versterken. Door het water hoger en continu te stuwen, krijgt het landschap een merkbare impuls. Om dit effect nauwkeurig te meten, gebruiken we peilbuizen waarmee we het grondwaterpeil nu al monitoren.

Een boring tot 4 meter diep geeft ons bovendien inzicht in de ondergrond van de Maalbeekvallei. We vonden er veen uit de moerassen van de laatste ijstijd, bedekt door dikke lagen leem en klei op zo'n 4 meter diepte.

Hoger stuwen betekent dat de oplossing voor vismigratie daar ook rekening mee moet houden. Samen met de VLM werken we aan een studie voor vismigratie met respect voor watermolens en hun optimale werking. Deze studie kan de basis vormen voor een pilootproject rond de Oyenbrugmolen, dat hopelijk aansluit bij andere projecten binnen de Blue Deal.

Daarnaast brengt hoger stuwen ons dichterbij het historische stuwpeil, wat zorgt voor een grotere valhoogte en dus meer energieopbrengst. Dat is een mooi meegenomen, maar vraagt wel aanpassingen aan het waterwiel.

Watermolens en klimaatmitigatie, adaptatie.

Niet alleen molenaars onderzoeken hoe molens opnieuw kunnen worden ingezet. Het Centrum Agrarische Geschiedenis heeft hierover, in samenwerking met Molenforum Vlaanderen en Nederlandse watermolens rond Eindhoven, een interessante studie uitgevoerd. Zie filmpje <https://vimeo.com/838388618?fl=pl&fe=cm>

"Het Agentschap Onroerend Erfgoed en Herita denken actief mee over herbestemmingen van erfgoed. Ons project rond de passieve woning in het oude karhuis krijgt hierbij een flinke steun".

"Klimaatadaptatie betekent dat we ons **aanpassen** aan de al optredende en toekomstige **gevolgen** van klimaatverandering, zoals hittestress, wateroverlast, overstromingen en langdurige droogteperiodes."

"Klimaatmitigatie betekent dat we maatregelen nemen om de uitstoot van broeikasgassen te **verminderen** en zo de **oorzaak** van klimaatverandering aan te pakken. Voorbeelden zijn het gebruik van hernieuwbare energie, het stimuleren van duurzaam vervoer, het beschermen van bossen en het aanplanten van nieuwe bomen."

Hartelijke groet,

Erik Van Hemelrijck Voorzitter
vzw Oyenbrugmolen, Oyenbrugstraat 140 1850 Grimbergen

De vzw Oyenbrugmolen zorgt voor het beheer en onderhoud van de Oyenbrugmolensite 'Oyenbrugmolen en Omgeving' en organiseert tal van publieksactiviteiten. Onze doelstelling is om dit beschermde erfgoedmonument aan de Grimbergse Maalbeek verder te ontwikkelen binnen de 'Erfgoedinclusief projecten' en de site nog beter toegankelijk te maken.

Graag sturen wij u onze maandelijkse nieuwsbrief, waarin we onze activiteiten aankondigen en onze werking toelichten.

U kunt ook, vrijblijvend, lid worden van onze vereniging. Dat geeft ons een warm duwtje in de rug. Elk jaar organiseren we een gezellig en verbindend ledenfeest op de laatste zondag van augustus.

Voor het lidmaatschap kunt u €15 storten op rekeningnummer BE80 0016 2748 3477, t.n.v. vzw Oyenbrugmolen. Onze trouwe leden kunnen hun bijdrage voor het nieuwe jaar ook op dit rekeningnummer overmaken.

Kijk ook op onze website: www.oyenbrugmolen.be

We sturen dit bericht naar 1.565 personen die op een bepaald moment of bij een gelegenheid interesse hebben getoond in de projecten rond de Oyenbrugmolen en ons hun e-mailadres hebben gegeven. Zo willen we je graag op de hoogte houden. Reacties of suggesties zijn altijd welkom.

Wil je je liever uitschrijven? Stuur dan gewoon een berichtje naar ons. oyenbrugmolen@skynet.be

GEUZE BOON

